

Ekonomik Büyüme - 2012 4. Çeyrek

İktisadi Araştırmalar Bölümü

4. çeyrek büyümesi beklentilerin altında...

Türkiye ekonomisi 2012 yılının 4. çeyreğinde 2011 yılının aynı çeyreğine göre %1,4 oranında büyümüştür. Büyüme oranı %2,3'lük piyasa beklentisinin belirgin altında kalmıştır. Yıllık bazda ise, Türkiye ekonomisi 2012'de %2,2 oranında büyüme kaydetmiştir. TÜİK ayrıca geçmiş döneme ilişkin büyüme verilerini de revize etmiştir. Böylece, 2011 yılı büyüme oranı %8,5'ten %8,8'e güncellenirken, 2012 yılının ilk iki çeyreğine ilişkin büyüme oranları aşağı yönlü revize edilmiştir.

2012 yılı sonunda Türkiye ekonomisi 786,3 milyar USD'lik büyüklüğe ulaşırken, kişi başı GSYH 10.504 USD olarak hesaplanmıştır.

	GSYH* Gelişme Hızı Revizyonları (%)		
	Eski	Yeni	Fark
I	12,1	12,4	0,3
II	9,1	9,3	0,2
III	8,4	8,7	0,3
IV	5,0	5,3	0,3
2011	8,5	8,8	0,3
I	3,4	3,3	-0,1
II	3,0	2,9	-0,1
III	1,6	1,6	0,0
IV	-	1,4	-
2012	-	2,2	-

* Sabit Fiyatlarla

2012 yılının son çeyreğinde kamu harcamaları büyümeye katkı sağladı.

2012 yılının son çeyreğinde yurt içi talep koşullarında beklenen toparlanmanın gerçekleşmediği görülmektedir. Nitekim, özel sektörün yurt içi tüketim harcamalarının, 2012

yılının ilk üç çeyreğinde olduğu gibi, yılın son çeyreğinde de daralmaya devam ettiği dikkat çekmektedir. Bu durum, TCMB'nin Ağustos 2012'den itibaren uyguladığı destekleyici para politikalarının etkisinin sınırlı düzeyde kaldığını göstermektedir. Öte yandan, özel tüketim harcamalarındaki gerilemeye karşın kamunun tüketim harcamalarının arttığı göze çarpmaktadır. Böylece, 2012 yılının son çeyreğinde kamu sektörünün tüketim harcamalarının büyümeye katkısı 0,9 puan ile 2012 yılının en yüksek seviyesinde gerçekleşmiştir.

Yatırım harcamaları incelendiğinde ise, 2012 yılının son çeyreğinde özel sektörün yatırım harcamalarının bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %9,2 oranında azaldığı dikkat çekmektedir. Özel sektörün yatırım harcamalarındaki düşüş 2009 yılının üçüncü çeyreğinden bu yana kaydedilen en sert düşüşe işaret etmektedir. Bu çerçevede, yılın son çeyreğinde söz konusu harcamalar büyümeyi 1,9 puan azaltıcı etkide bulunmuştur. Buna karşılık kamu yatırım harcamaları aynı dönemde %21,4 artarak büyümeye 1 puan yukarı yönlü katkı sağlamıştır.

İç ve dış talep arasındaki dengelenmenin devam etmesine bağlı olarak 2012 yılının son çeyreğinde de net ihracatın büyümeye katkısının sürdürüldüğü gözlenmektedir.

2012 yıl geneline bakıldığında da büyümeye en yüksek katkının net ihracattan kaynaklandığı, özel tüketim ve yatırım harcamalarının büyümeyi 1,5 puan düşürücü yönde etkilediği, kamu tüketim ve yatırım harcamalarının ise sınırlı düzeyde de olsa büyümeye destek olduğu görülmektedir. Bu durum, 2012 yılında büyümenin kompozisyonunda 2010 ve 2011 yıllarına kıyasla önemli değişim yaşandığını ortaya koymaktadır.

Harcamalar Yöntemiyle Katkı

(% puan)

	2011					2012				
	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Yıllık	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Yıllık
Tüketim	9,7	6,5	6,0	1,8	5,8	0,2	-0,4	0,2	0,3	0,1
Özel	9,0	5,6	5,0	2,3	5,3	-0,3	-0,9	-0,3	-0,6	-0,5
Kamu	0,7	0,9	0,9	-0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	0,9	0,6
Yatırım	8,3	6,7	3,3	-0,2	4,3	0,2	-0,7	-1,0	-1,0	-0,7
Özel	8,3	6,7	3,2	0,2	4,4	0,3	-0,9	-1,2	-1,9	-1,0
Kamu	0,0	0,0	0,1	-0,4	-0,1	-0,1	0,1	0,2	1,0	0,3
Stok Değişimi	0,4	0,7	-1,6	-0,2	-0,2	-2,2	-1,5	-0,8	-0,9	-1,3
Net İhracat	-6,0	-4,6	1,1	3,9	-1,1	5,1	5,5	3,1	2,9	4,1
İhracat	2,7	0,6	2,8	1,5	1,9	3,5	5,7	3,6	3,7	4,1
İthalat	8,7	5,2	1,7	-2,5	3,0	-1,6	0,1	0,5	0,8	0,0
GSYH	12,4	9,3	8,7	5,3	8,8	3,3	2,9	1,6	1,4	2,2

Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

Kaynak: TÜİK

Ekonomik Büyüme - 2012 4. Çeyrek

İktisadi Araştırmalar Bölümü

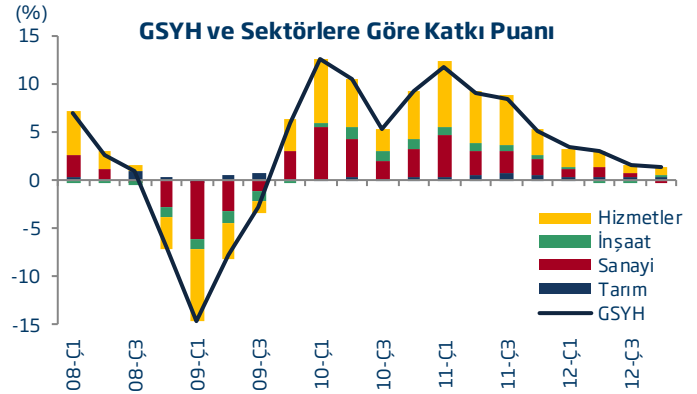
Sanayi sektörü 2009 yılının üçüncü çeyreğinden bu yana ilk defa daraldı.

Üretim yöntemiyle bakıldığında, GSYH verileri içinde en fazla ağırlığa sahip olan hizmetler sektörünün 2012 yılının son çeyreğinde 1 puan ile büyümeye en fazla katkı sağlayan sektör olduğu görülmektedir. Aynı dönemde sanayi sektörü ise, 2009 yılının üçüncü çeyreğinden bu yana ilk defa büyümeyi daraltıcı yönde etkide bulunmuştur. Tarım sektörü bu dönemde büyümeye 0,4 puan katkı sağlarken, inşaat sektörü yatay bir seyir izlemiştir. 2012 yılı genelinde de büyümeye en fazla katkı yapan sektör hizmetler olurken, bu sektörü sanayi sektörünün izlediği görülmektedir.

2013 yılında büyümenin %4'ü aşabileceğini tahmin ediyoruz.

2010 ve 2011 yıllarında sırasıyla %9,2 ve %8,8 büyüyen Türkiye ekonomisi, küresel ekonomiye ilişkin risklerin devam ettiği bir ortamda iç ve dış talebin dengelenmesi ve cari açığın makul seviyelere çekilmesi kapsamında alınan önlemler paralelinde 2012 yılında belirgin bir şekilde yavaşlayarak %2,2 oranında büyüme kaydetmiştir. Büyümedeki yavaşlama paralelinde cari açığın GSYH'ye oranı 2011 yılındaki %9,7 seviyesinden %6'ya gerilemiştir. Cari açığı gerileme ile birlikte dış dengenin iyileşmesi Türkiye'nin kredi notuna da olumlu yansımıştır.

Açıklanan veriler itibarıyla 2013 yılının ilk çeyreği değerlendirildiğinde kredi hacmi artışındaki ivmelenmenin de katkısıyla yurt içi talebin bir miktar canlandığı tahmin edilmektedir. Reel kesim güven endeksinde son aylarda

gözlenen yükseliş eğilimi de bu durumu teyit eder niteliktedir. Yılın ilk üç ayında özellikle Euro Alanı'ndaki gelişmelere bağlı olarak küresel ekonomiye ilişkin endişelerin devam etmesi dış talebin zayıf bir seyir izlemesine neden olmaktadır. Buna karşılık, ihracat pazarlarının çeşitlendirilmesi stratejisi kapsamında Türkiye'nin ihracat artışını koruduğu dikkat çekmektedir. Bu çerçevede, 2013 yılında iç ve dış talebin büyümeye daha dengeli katkıda bulunacağını ve büyümenin baz etkisinin de katkısıyla 2012 yılına kıyasla hızlanarak Orta Vadeli Program hedefi olan %4'ün üzerinde gerçekleşebileceğini tahmin ediyoruz. Bununla birlikte, TCMB'nin cari açık kaynaklı riskleri gözeterek yurt içi talepte arzu edilenin üzerinde bir artış görülmesi halinde makroihtiyati tedbir almaya devam edeceği anlaşılmaktadır.

Ekonomik Büyüme - 2012 4. Çeyrek

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü**İzlem Erdem - Bölüm Müdürü**

izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Kıvılcım Eraydın - Uzman

kivilcim.eraydin@isbank.com.tr

Erhan Gül - Uzman

erhan.gul@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman Yrd.

bora.cevik@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman Yrd.

eren.demir@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.

kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.

gamze.can@isbank.com.tr

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.